

رمزگشایی از سکته برجامی

سعید خطیبزاده، سخنگوی وزارت خارجه روز گذشته به گزارش اخیر پایگاه قطری میدلایست آی درباره بسته پیشنهادی جدید ایران به آمریکا واکنش نشان داد. این پایگاه خبری مدعی شده بود که ایران درخواست حذف سپاه از فهرست سازمان‌های تروریستی آمریکا را کنار گذاشته است. اما خطیبزاده گفت: آنچه بین ما و آمریکا باقی مانده اساساً به یک موضوع ختم نمی‌شود. محمد مرندی، مشاور هیات مذاکره‌کننده ایران نیز در توییتی نوشت: حذف سپاه شرط توافق نبود؛ اما شکاف‌ها درباره تضمین‌ها و تحريم‌ها باقی است.

به گزارش سایت خبری پرسون، میدلایست آی در گزارشی مدعی شده ایران اخیراً پیشنهادی به ایالات متحده در ارتباط با سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با هدف احیای توافق اتمی برجام داده که بر اساس آن درخواست حذف سپاه از فهرست سازمان‌های تروریستی خارجی آمریکا را کنار گذاشته است. سخنگوی وزارت خارجه ایران در واکنش به این گزارش گفت آنچه بین ما و آمریکا باقی مانده اساساً به یک موضوع ختم نمی‌شود. مشاور هیات مذاکره‌کننده ایران نیز در توییتی نوشت شکاف‌ها درباره تضمین‌ها و تحريم‌ها باقی مانده است.

سایت قطری «میدلایست آی» عصر روز یکشنبه در گزارشی تحلیلی نوشت: ایران در پیشنهاد جدید به آمریکا از درخواست حذف نام سپاه از لیست FTO در ازای برداشته شدن تحريم قرارگاه خاتملانبیا (شاخه اقتصادی سپاه) و چند نهاد دیگر عقب‌نشینی کرده است. گفته شده واشنگتن از این پیشنهاد استقبال نکرده است. با این حال میدلایست آی به نقل از یک منع دیگر خود گفته است ایالات متحده هنوز به این پیشنهاد که یک راحل میانی توصیف شده پاسخ نداده است. از سوی دیگر بر اساس نوشته این نشریه اظهارات مقامات آمریکایی نشان می‌دهد که ایالات متحده موافق پیشنهاد جدید نیست.

ند پرایس، سخنگوی وزارت امور خارجه روز چهارشنبه گفته بود تهران باید تصمیم بگیرد که خارج از برجام هستند، کنار بگذار. او گفت: «ما معتقدیم اگر ایران این تصمیم سیاسی را اتخاذ کند، در موقعیتی قرار خواهیم گرفت که بتوانیم به سرعت به طور مقابل به پاییندی به برجام بازگردیم». کارشناسان می‌گویند «عدم اراده سیاسی» باید، بازگشت به توافق هسته‌ای ایران را متوقف کرده است. دولت آمریکا فروردین سال ۱۳۹۸ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را در فهرست «سازمان‌های تروریستی خارجی» (FTO) قرار داده بود. این نخستین باری بود که کاخ سفید نیروهای مسلح رسمی یک کشور خارجی را در فهرست «سازمان‌های تروریستی» قرار می‌داد. پس از این تصمیم، شورای عالی امنیت ملی ایران ستاد فرماندهی مرکزی ارتش آمریکا در منطقه (ستکام) را در فهرست گروه‌های تروریستی قرار داد.

اختلاف ایران و آمریکا به سپاه محدود نمی‌شود

در واکنش به این خبر، سعید خطیبزاده سخنگوی وزارت خارجه در نشست روز دوشنبه با خبرنگاران گفت: این منابع ابتدا FTO را مطرح و بعد آن را خارج می‌کنند. تنها اختلاف باقی‌مانده این موضوع نیست. سعید خطیبزاده سخنگوی وزارت خارجه ایران در پاسخ به سوالی درباره گزارش میدلایست آی گفت که «آنچه بین ما و آمریکا باقی مانده اساساً به یک موضوع ختم نمی‌شود و این برخی طرفها هستند که مایلند ابعاد دیگر اختلافات را بپوشانند و سعی می‌کنند یک موضوع را پرنگ کنند. ایران در این موضوعات تنها منافع مردم را دنبال می‌کند و نمی‌شود اینها را به یک موضوع فروکاست.»

خطیبزاده در پاسخ به سوالی در ارتباط با اظهارات ند پرایس سخنگوی وزارت خارجه آمریکا مبنی بر اینکه پیشنهاد ایران شامل درخواست‌های فرابرجامی بوده و اگر ایران خواسته‌های فرابرجامی خود را کنار بگذارد واشنگتن می‌تواند بسیار سریع به توافق برگردد ولی اگر ایران درخواست‌های فرابرجامی خود را کنار نگذارد واشنگتن گزینه‌های دیگری را در اختیار خواهد داشت، تصریح کرد: این اصطلاح فرابرجامی، اصطلاحی است که ایران در مقابله با زیاده‌خواهی‌های آمریکا در میز مذاکرات از آن استفاده کرده و ما از روز اول به آنها گفتیم هیچ موضوع دوجانبه و فرابرجامی را نمی‌توانند در مذاکرات پیگیری کنند. آنها از این اصطلاح خوشناس آمده و استفاده می‌کنند و از دیگر سو از نظر آنها تمامی میراث تراصیر فرابرجامی است.

خطیبزاده گفت: ضمن احترام به تمامی ادواری که مذاکرات انجام شده ما استدلال‌های ایمان را برای اینکه چگونه چرخه انتفاع اقتصادی ایران از احیای برجام کامل می‌شود را به طرف مقابل گفته‌ایم، ما از روز اول گفتیم که آنها باید به تعهداتشان در برجام و قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل عمل کنند و اگر آمریکا پاسخ ایران را بدهد و بپذیرد که هیچ نقطه‌ای که به آن تعهد داده از آن مستثنی نیست و باید انجام بدهد و با سیاست داخلی آمریکا کاری نداریم فردا می‌توانیم برویم و مذاکرات را به نتیجه برسانیم.

بر اساس بند ۲۸ برنامه جامع اقدام مشترک اتحادیه اروپایی و دولت‌های عضو و همچنین ایالات متحده، منطبق با قوانین خود، از هرگونه سیاست با هدف خاص تاثیرگذاری خصمانه و مستقیم بر عادی‌سازی تجارت و روابط اقتصادی با ایران، در تعارض با تعهداتشان مبنی بر عدم اخلال در اجرای موقوفیت آمیز برجام خودداری خواهد کرد. خطیبزاده در ادامه نشست خبری خود افزود: قبل از نشست شورای حکام ابتکار ایران از طریق بورل به گوش طرف مقابل رسانده شد و حتی برای نخستین بار از طریق دو وزیر خارجه دیگر این ابتکار و پیشنهاد ایران منتقل شد و یک بازه زمانی طراحی و نقشه راهی داده شد ولی آمریکا مجددًا تصمیم گرفت تطویل ایجاد کرده و توافق را عقب بیندازد و با این برداشت غلط و توهمند که اهرمسازی می‌کند به شورای حکام رفت که البته پاسخ ایران قاطع و مناسب بود.

او گفت: الان مسیر همان مسیر دیپلماسی است. یک برهه‌ای مسیر اشتباهی را رفتند و سوء محاسبه داشتند و پاسخ آنها داده شد. مسیر را از طریق بورل دنبال می‌کنیم. خطیبزاده همچنین در پاسخ به پرسش دیگری درباره آخرین روند مذاکرات وین گفت: ما همچنان در مسیر دیپلماسی حرکت می‌کنیم و با وجود تمامی بدعهدی‌های آمریکا و ادامه مسیر ترامپ از سوی دولت آمریکا این قطار هنوز از ریل خود خارج نشده است.

حذف سپاه شرط توافق نبود

همزمان محمد مرندی مشاور تیم مذاکره‌کننده ایران نیز در واکنش به گزارش میدل ایست آی در توبیتی نوشت: حذف سپاه از فهرست سازمان‌های تروریستی خارجی آمریکا شرط توافق نبود. از این رو، نمی‌تواند مانع نهایی یک معامله باشد. شکاف‌ها درباره تضمین‌ها و تحریم‌ها باقی مانده است.

روایت وزیر از بسته پیشنهادی ایران

پیش‌تر حسین امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه ایران ۲۴ خرداد بدون ارائه جزئیات بیشتر، اعلام کرد تهران پیشنهاد جدیدی را روی میز گذاشته است. وزیر خارجه ایران در نشست خبری مشترک با همتای پاکستانی خود گفت: ما یک بسته سیاسی و ابتکار جدیدی را روی میز قرار دادیم، طرف آمریکایی این ابتکار را پذیرفت اما بر تصویب قطعنامه هم تاکید داشت. در نتیجه جمهوری اسلامی ایران هم با افزایش فعالیت‌های هسته‌ای خود در حوزه‌هایی که از طریق سازمان انرژی اتمی اعلام، اجرایی و عملی و به صورت رسمی هم قبل از صدور قطعنامه به دیرخانه آژانس اطلاع داده شد، این اقدامات را انجام داد.

امیر عبداللهیان با بیان اینکه جمهوری اسلامی ایران هیچ‌گاه از میز مذاکره فرار نکرده و معتقدیم مذاکره و دیپلماسی بهترین راه برای رسیدن به نقطه پایانی توافق است، خاطرنشان کرد: ما در مذاکراتی که همکاران آقای باقری با آقای اندیکه مورا و کشورهای ۴+۱ در وین داشتند و همچنین تبادل پیام‌هایی که در این مدت بین ایران و آمریکا انجام شد، اثبات کردیم که اهل گفت‌وگو، منطق و رسیدن به توافقی خوب، قوی و پایدار هستیم.

وی ادامه داد: در روزهای اخیر و در پنج‌شنبه گذشته (۱۹ خرداد) با وجود استمرار تبادل پیام‌های غیرمستقیم بین تهران و واشنگتن و با وجود پیشرفت‌هایی که در مسیر این گفت‌وگوها داشتیم ولی به یکباره طرف آمریکایی برای اعمال فشار سیاسی بر جمهوری اسلامی ایران و البته اخذ امتیاز بیشتر در مذاکره غیرمستقیم، قطعنامه‌ای را در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ارائه داد و با اینکه طرف آمریکایی به ما اعلام کرد این قطعنامه خالی از محتواست ولی نفس قطعنامه باعث شد که ما طرف آمریکایی را از این کار بر حذر کنیم.

رئیس دستگاه سیاست خارجی تصریح کرد: اکنون نیز در کنار قطعنامه، اقدامات بیشتر هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران قرار دارد اما ما از گفت‌وگو و مذاکره فرار نخواهیم کرد و در این مسیر، ارتباطات ما در عرصه‌های دیپلماتیک، برقرار و پیام‌های ما از طریق مورا مذاکره‌کننده اتحادیه اروپا و بورل مسؤول سیاست خارجه اتحادیه اروپا در حال تبادل است. جمهوری اسلامی ایران برای رسیدن به یک توافق خوب، قوی و پایدار از منطق دیپلماسی و منطق مذاکراتی فاصله نخواهد گرفت. امیرعبداللهیان فروردین ۱۴۰۱ نیز درباره خروج نام سپاه از لیست تروریسم گفته بود: با وجود مجوزی که مقامات سپاه به ما می‌دهند به خودمان اجازه نمی‌دهیم به آمریکا بگوییم موضوع سپاه برای ما قابل حل است و ازان بگذریم.

منبع: دنیای اقتصاد